

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณี การแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ซ.

ระหว่าง	บริษัท บ.	ผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ
	บริษัท ซ.	ผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

การแจ้งผลการรวมธุรกิจ

ด้วยบริษัท บ. ได้ยื่นแบบแจ้งผลการรวมธุรกิจ พร้อมเอกสารหลักฐานตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ เพื่อขอแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ซ. ซึ่งได้กระทำการรวมธุรกิจ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยได้แจ้งผลการรวมธุรกิจภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ใช้ในการพิจารณาการแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ซ. มีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจ

๑.๑ ผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ

บริษัท บ. จัดทะเบียนนิติบุคคลที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นผู้ประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนภายในและระบบกรองสำหรับยานยนต์ ทั้งนี้ บริษัท บ. มีผู้ประกอบการธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบการธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๘ ราย โดยในปี ๒๕๖๕ มีรายได้รวมเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท

๑.๒ ผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

บริษัท ซ. จัดทะเบียนนิติบุคคลที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นผู้ประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยบริษัท ซ. ทั้งนี้ บริษัท ซ. มีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบการธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑ บริษัท โดยในปี ๒๕๖๕ มีรายได้รวมเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท

๒. ข้อมูลการรวมธุรกิจ

๒.๑ วันที่รวมธุรกิจ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖
๒.๒ วันที่แจ้งผลการรวมธุรกิจ	๖ ตุลาคม ๒๕๖๖
๒.๓ มูลค่าการรวมธุรกิจ	x,xxx,xxx,xxx บาท
๒.๔ วัตถุประสงค์ของการรวมธุรกิจ	

บริษัท บ. มีวัตถุประสงค์ที่จะให้บริษัท ข. เป็นผู้ผลิตโครงสร้างเบาะที่นั่งด้านหลังของรถและรางเลื่อนรายใหญ่ และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในธุรกิจเบาะที่นั่งรถยนต์ เพื่อเป็นทางเลือกด้านพื้นที่ภายในยานพาหนะที่สามารถสร้างมูลค่าให้แก่องค์กรใหม่

๒.๕ วิธีการรวมธุรกิจ

บริษัท บ. เข้าซื้อหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๒.๘๗ จากบริษัท ต. เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามสัญญาซื้อขายหุ้น ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ทำให้ภายหลังการซื้อขายหุ้น บริษัท บ. ถือหุ้นสัดส่วนร้อยละ ๖๖.๔๐ และบริษัท ต. จำกัด ถือหุ้นสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๖๐ ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของบริษัท ข.

๓. โครงสร้างผู้ถือหุ้นภายหลังการรวมธุรกิจ

ภายหลังการรวมธุรกิจ บริษัท บ. ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๖๖.๔๐ ของบริษัท ข. ร่วมกับบริษัท ต. ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๖๐

๔. ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ

๔.๑ ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ คือ บริษัท บ. เป็นผู้ประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนภายในและระบบรองรับสำหรับยานยนต์ในระดับโลก สำหรับในประเทศไทย บริษัท บ. มีการประกอบธุรกิจผ่านผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ จำนวน ๘ บริษัท เพื่อประกอบธุรกิจการผลิตและขายเบาะที่นั่งและชิ้นส่วนประกอบ อุปกรณ์เสริม รวมถึงชิ้นส่วนภายในอื่น ๆ เช่น ถังลมนิรภัย กรอบประตู สิ่งทอสำหรับหุ้มเบาะ ชิ้นส่วนช่วยลดเสียงภายใน ที่กรองอากาศ ใสกรองอากาศ และตัวกรองน้ำมัน ซึ่งตามการจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สามารถแบ่งการประกอบธุรกิจออกเป็น ๔ หมวดธุรกิจ ได้แก่ (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ (๒) การผลิตสิ่งทอชนิดใช้ในทางอุตสาหกรรม (๓) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ และ (๔) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

๔.๒ ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ คือ บริษัท ข. เป็นผู้ประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในระดับโลก สำหรับในประเทศไทย บริษัท ข. มีการประกอบธุรกิจผ่านผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ จำนวน ๑ บริษัท เพื่อประกอบธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ อาทิ การขึ้นรูป (Stamping) ชิ้นส่วนที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของยานยนต์ (Functional Components) โครงเบาะที่นั่ง (Seat Frame) และชิ้นส่วนภายในอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ ซึ่งตามการจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

ดังนั้น จากการพิจารณาลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจที่แจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ข. พบว่า สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในกรณีนี้ คือ (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ (๒) การผลิตสิ่งทอชนิดใช้ในทางอุตสาหกรรม (๓) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ และ (๔) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น เนื่องจากทั้งสี่ตลาดเป็นตลาดที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในห่วงโซ่อุปทานระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ จึงพิจารณาได้ว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกันทั้งแนวนอน (Horizontal) และแนวตั้ง (Vertical Merger)

๕. ขอบเขตตลาด

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์^๑ ได้แบ่งประเภทผู้ผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ (๑) บริษัทประกอบยานยนต์จากชิ้นส่วนสำเร็จรูป (Assembly) (๒) บริษัทผลิตชิ้นส่วนของยานยนต์ (Tier-1) (๓) บริษัทที่ประกอบชิ้นส่วนยานยนต์จากวัตถุดิบ (Tier-2) และ (๔) บริษัทที่ผลิตวัตถุดิบ อาทิ ปิโตรเคมี พลาสติก เหล็ก และยาง เพื่อประกอบเป็นชิ้นส่วนของยานยนต์ (Tier-3) สำหรับการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ จำเป็นต้องอาศัยการลงทุนและเงินทุนในการเริ่มต้นการประกอบธุรกิจ อีกทั้งมีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ความรู้ความชำนาญในกระบวนการผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ รวมถึงโรงงานและเครื่องจักรแบบเฉพาะ ตามข้อมูลจากสถาบันยานยนต์ พบว่า อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์มีจำนวนผู้ผลิตกว่า ๒,๒๐๐ ราย สามารถแบ่งผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ได้ดังนี้

๑) ผู้ผลิตชิ้นส่วน Tier-1 เป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนซึ่งมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนดโดยผู้ผลิตรายอื่นเพื่อใช้ในโรงงานประกอบยานยนต์ (ตลาด OEM) และจำหน่ายในตลาดชิ้นส่วนทดแทน (ตลาด REM) ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน ๗๒๐ ราย แบ่งเป็นบริษัทต่างชาตร้อยละ ๔๗ บริษัทร่วมทุนร้อยละ ๓๐ และบริษัทสัญชาติไทยร้อยละ ๒๓ โดยแบ่งเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ร้อยละ ๕๔ และผู้ผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ร้อยละ ๒๘ และผู้ผลิตชิ้นส่วนรถทั้งสองประเภทร้อยละ ๑๘

๒) ผู้ผลิตชิ้นส่วน Tier-2 และ Tier-3 โดยส่วนใหญ่เป็นบริษัท SMEs สัญชาติไทยที่มีการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตในระดับต่ำกว่าผู้ผลิตชิ้นส่วน Tier-1 ทำให้เสียเปรียบในการเข้าถึงตลาด OEM จึงเป็นเพียงผู้จัดหาวัตถุดิบและ/หรือผลิตส่วนประกอบให้กับผู้ผลิตชิ้นส่วน Tier-1 และ/หรือผู้ผลิตชิ้นส่วนในตลาด REM ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจมากกว่า ๑,๕๐๐ ราย ผลิตชิ้นส่วน ๒ ประเภทหลัก ได้แก่ (๑) อะไหล่แท้ คือ ชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบที่บริษัทยานยนต์ว่าจ้างให้ทำการผลิตตามมาตรฐานที่กำหนด และ (๒) อะไหล่เทียม คือ ชิ้นส่วนที่ผลิตขึ้นโดยไม่มีการควบคุมมาตรฐานจากค่ายรถยนต์มักมีคุณภาพต่ำกว่าอะไหล่แท้และเน้นตลาดระดับล่าง

๕.๑ ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง (Relevant Product Market)

(๑) การทดแทนกันด้านอุปสงค์ (Demand Substitutability)

เมื่อพิจารณาการทดแทนกันด้านอุปสงค์ พบว่า ชิ้นส่วนยานยนต์ต่าง ๆ จะถูกผลิตตามวัตถุประสงค์การใช้งานในระบบต่าง ๆ อาทิ ชิ้นส่วนเครื่องยนต์ ชิ้นส่วนระบบกันสะเทือน ชิ้นส่วนระบบเบรก ชิ้นส่วนตัวถัง ชิ้นส่วนโลหะ ชิ้นส่วนระบบขับเคลื่อน ชิ้นส่วนตกแต่งภายใน รวมถึงชิ้นส่วนอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าซึ่งรถยนต์จะมีระบบต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่การออกแบบชิ้นส่วนต่าง ๆ จะได้รับการออกแบบเฉพาะรุ่น รวมถึงกำหนดปริมาณการผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตรายอื่น (ลูกค้า) จึงสรุปได้ว่า สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจกรณีนี้ไม่สามารถทดแทนกันได้ในด้านอุปสงค์

(๒) การทดแทนกันด้านอุปทาน (Supply Substitutability)

เมื่อพิจารณาการทดแทนกันด้านอุปทาน พบว่า การผลิตชิ้นส่วนยานยนต์มีการใช้เงินลงทุนในการเริ่มต้นสูง รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตและความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ตลอดจนโรงงานผลิตและเครื่องจักรที่ทันสมัย นอกจากนี้ การผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) และความต้องการของลูกค้า นั่นคือ บริษัทผู้ผลิตรายอื่นซึ่งเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะและคุณภาพของชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบยานยนต์แต่ละรุ่น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการรายหนึ่ง ๆ นั้นอาจมีความสามารถตั้งแต่การขึ้นรูปชิ้นส่วนต่าง ๆ การผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ ได้หลายชนิด ตลอดจนนำชิ้นส่วนต่าง ๆ มาประกอบกันเป็นสินค้าสำเร็จรูปก่อนจำหน่ายต่อไป รวมถึงการผลิตอุปกรณ์เสริมและชิ้นส่วนทดแทน จึงสรุปได้ว่า สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจกรณีนี้สามารถทดแทนกันได้ในด้านอุปทาน

^๑ ที่มา : <https://www.pier.or.th/forums/2020/06/automobile-and-automotive-parts/>

ดังนั้น ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง คือ (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ (๒) การผลิตสิ่งทอชนิดใช้ในทางอุตสาหกรรม (๓) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ และ (๔) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

๕.๒ ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (Relevant Geographic Market)

เมื่อพิจารณาตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องพบว่า ในการผลิตและจำหน่ายชิ้นส่วนยานยนต์ให้แก่ผู้ผลิตรถยนต์นั้น ผู้ผลิตจะจำหน่ายให้แก่ลูกค้าที่เป็นบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวก ลดระยะเวลาในการจัดส่ง และต้นทุนการขนส่งต่ำ

ดังนั้น ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ระดับประเทศไทย

จากการพิจารณากำหนดขอบเขตตลาดจากตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องและตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เห็นควรกำหนดขอบเขตตลาด (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ (๒) การผลิตสิ่งทอชนิดใช้ในทางอุตสาหกรรม (๓) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ และ (๔) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น ในระดับประเทศไทย

๖. ยอดเงินขาย

เมื่อพิจารณายอดเงินขายของตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ พบว่า ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ (๒) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ และ (๓) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น มียอดเงินขายเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงต้องพิจารณาต่อไปว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่ โดยการพิจารณาจาก ส่วนแบ่งตลาด ตามหลักเกณฑ์ในประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓

๗. ส่วนแบ่งตลาด

๗.๑ ตลาดการขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๕

เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนแบ่งตลาดในตลาดการขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ พบว่า ก่อนการรวมธุรกิจ บริษัท บ. (ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ) มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ x.xx และบริษัท ข. (ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ) ไม่มีการประกอบธุรกิจในตลาดการขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ และเมื่อพิจารณาผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับ ๓๒.๔๘ โดยภายหลังการรวมธุรกิจ ส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาด

๗.๒ ตลาดการผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๕

เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนแบ่งตลาดในตลาดการผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ พบว่า ก่อนการรวมธุรกิจ บริษัท บ. (ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ) มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ x.xx และบริษัท ข. (ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ) ไม่มีการประกอบธุรกิจในตลาดการขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ และเมื่อพิจารณาผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับ ๖๖.๗๐ โดยภายหลังการรวมธุรกิจ ส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาด

๗.๓ ตลาดการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นในประเทศไทย ปี ๒๕๖๕

เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนแบ่งตลาดในตลาดการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นในประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ พบว่า ก่อนการรวมธุรกิจ บริษัท บ. (ผู้ประกอบการที่กระทำการรวมธุรกิจ) มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ x.xx และบริษัท ข. (ผู้ประกอบการที่ถูกรวมธุรกิจ) มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ x.xx และเมื่อพิจารณาผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับ ๑๖.๘๐ โดยภายหลังการรวมธุรกิจ บริษัท บ. มีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๐.๙๙ และผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาด

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ “ผู้ประกอบการที่กระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ” ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า “การรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง หมายความว่า การรวมธุรกิจที่ยอดเงินขายของผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งหรือของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจในตลาดใดตลาดหนึ่งรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป และไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด”

ประเด็นวินิจฉัย

การรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ข. ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ โดยมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยดังนี้

๑. ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ มีสถานะเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๒. การรวมธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะเป็นการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๓. การรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจเพื่อปรับโครงสร้างภายในของผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๔. การรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ซึ่งต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่หนึ่ง คือ ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ มีสถานะเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท บ. และบริษัท ข. มีการจดทะเบียนจัดตั้งในประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีการประกอบธุรกิจในประเทศไทยผ่านผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการในประเทศไทย จึงถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่สอง คือ การรวมธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะเป็นการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท บ. ได้เข้าซื้อหุ้นของบริษัท ข. ร้อยละ ๓๒.๘๗ จากบริษัท ต. จำกัด ทำให้ภายหลังการซื้อขายหุ้น บริษัท บ. ถือหุ้นสัดส่วนร้อยละ ๖๖.๔๐ และบริษัท ต. จำกัด ถือหุ้นสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๖๐ ซึ่งถือเป็นการเข้าซื้อหรือได้มาซึ่งหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง ณ สิ้นวันใดวันหนึ่ง เพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจอื่น ตามข้อ ๔ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการเข้าซื้อสินทรัพย์หรือหุ้น เพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยการ หรือการจัดการที่เป็นการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงมีลักษณะเป็นการรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่สาม คือ การรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจเพื่อปรับโครงสร้างภายในของผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการตามมาตรา ๕๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท บ. ถือหุ้นสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๖๐ ในบริษัท ข. ซึ่งไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด และไม่ได้มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น รวมถึงไม่ได้มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดในบริษัท ข. นอกจากนี้ บริษัท บ. และบริษัท ข. ไม่ได้อยู่ภายใต้บุคคลที่มีอำนาจสั่งการของผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกัน จึงสามารถสรุปได้ว่า บริษัท บ. และบริษัท ข. ไม่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น การรวมธุรกิจในกรณีนี้จึงไม่เป็นการรวมธุรกิจเพื่อปรับโครงสร้างภายในของผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการที่สี่ คือ การรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ซึ่งต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในกรณีนี้ คือ (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ในประเทศไทย (๒) การผลิตสิ่งทอชนิดใช้ในทางอุตสาหกรรมในประเทศไทย (๓) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ในประเทศไทย และ (๔) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นในประเทศไทย โดยพบว่า ยอดเงินขายในตลาด (๑) การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของยานยนต์ในประเทศไทย (๒) การผลิตที่นั่งภายในยานยนต์ในประเทศไทย และ (๓) การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นในประเทศไทย เกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท ต่อมาเมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดในตลาด

ที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจไม่ได้เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ เนื่องจากผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจไม่ได้มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ร้อยละห้าขึ้นไป ตามข้อ ๓ (๑) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ อีกทั้งผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจไม่ได้เป็นผู้ประกอบธุรกิจสามรายแรกที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ร้อยละเจ็ดห้าขึ้นไป ตามข้อ ๓ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ดังนั้น การรวมธุรกิจดังกล่าวจึงไม่ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ช. มียอดเงินขายในตลาดที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปซึ่งเข้าองค์ประกอบการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ตามข้อ ๓ ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวได้กระทำการรวมธุรกิจเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ และได้แจ้งผลการรวมธุรกิจเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นการแจ้งผลการรวมธุรกิจภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเอกฉันท์รับทราบการแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท บ. และบริษัท ช. ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๔ เมษายน ๒๕๖๗